

H O T Ă R Ă R E A nr. 3-52/2023

**cu privire la examinarea cauzei disciplinare intentate în privința
procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Centru, Liliana
Bugăescu**

mun. Chișinău

28 aprilie 2023

Colegiul de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor având în componența sa:

Președinte – Vladislav Guțan;

Membrii – Victor Comerzan, Alexandru Lozan, Elena Cazacov, Octavian Lazarev, Oleg Televca și Pavel Țurcan,

examinând în ședință publică procedura disciplinară intentată în privința procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Centru, Liliana Bugăescu ca rezultat al depistării încălcărilor admise de către aceasta în cadrul activității -

CONSTATĂ:

Cu referire la înregistrarea sesizării:

La xx.xx.2022, Inspectorul-șef din cadrul Inspecției procurorilor Victor Ababii a înaintat Consiliului Superior al Procurorilor, o sesizare însoțită de Nota inspectorilor din cadrul aceleiași inspecții Natalia Cernous și Tudor Gratii din xx.xx.2022, cu privire la rezultatele controlului inopinat realizat referitor la fapte ce pot constitui abatere disciplinară, săvârșite de procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Centru, Liliana Bugăescu, manifestate prin îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu și admiterea încălcărilor grave de lege.

Ca rezultat, la xx.xx.2022, sesizarea cu privire la fapte ce pot constitui abatere disciplinară comisă de procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Centru, Liliana Bugăescu, manifestate prin îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu a fost înregistrată la Consiliul Superior al Procurorilor, care a remis-o spre examinare Inspecției procurorilor, unde a fost înregistrată conform Regulamentului cu privire la organizarea, competența și modul de funcționare a Inspecției procurorilor la xx.xx.2022 cu nr.xxxx, iar la xx.xx.2022 sesizarea a fost repartizată inspectorului pentru efectuarea verificărilor.

Totodată, la xx.xx.2022, la Inspecția procurorilor a fost înregistrată adresarea judecătorului Elisaveta Buzu, privind fapte ce pot constitui abatere disciplinară comisă de procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Centru, Liliana Bugăescu, iar la xx.xx.2022, la Inspecția procurorilor a fost înregistrată adresarea judecătorului Alina Gorceac, privind fapte ce pot constitui abatere disciplinară comisă de procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Centru, Liliana Bugăescu.

Potrivit prevederilor art.43 alin. (3) din Legea nr.3/2016, având în vedere faptul, că sesizările vizau același procuror, acestea au fost conexe.

Cu referire la condițiile de formă și conținut ale contestației:

Sesizarea Inspectorului-șef din cadrul Inspecției procurorilor, Victor Ababii este depusă în limba română, conține elementele de bază necesare unui astfel de document, este semnată de autor.

Din perspectiva art.40 din Legea nr.3/2016, constat că fapta ce urmează a fi verificată se încadrează în termenele de prescripție ale răspunderii disciplinare a procurorilor. Pe cale de consecință, sesizarea corespunde cerințelor de formă și conținut instituite prin Regulamentul privind conținutul și procedura de depunere a sesizării cu privire la abaterea disciplinară comisă de procuror, aprobat *prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr.12-240/16 din 29.09.2016.*

Situație similară se constată și în raport cu sesizările judecătorilor.

Cu referire la fondul cauzei disciplinare:

Inspectorul-șef din cadrul Inspecției procurorilor, Victor Ababii în conținutul sesizării sale invocă că, la xx.xx.2022, Inspecția procurorilor a Procuraturii Generale, în conformitate prevederile art.52 alin.(6) lit.a) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, a efectuat verificarea activității organizatorice a procurorilor din cadrul Procuraturii mun.Chișinău, Oficiul Centru.

În scopul verificării disciplinei executorii, au fost solicitate registrele unice de evidență prevăzute de Instrucțiunea privind rolul și atribuțiile procurorilor-șefi ai subdiviziunilor Procuraturii Generale, ai procuraturilor specializate și teritoriale în exercitarea și conducerea urmăririi penale aprobată prin ordinul Procurorului General nr. xx din xx.xx.2021 (Registrele proceselor penale cu refuz în începerea urmăririi penale în care hotărârile au fost adoptate în baza propunerilor ofițerilor de urmărire penală, cauzelor penale prezentate procurorilor cu propunerea de a pune persoana sub învinuire și hotărârile adoptate de procuror, cauzelor penale parvenite la Procuratură cu propunerile prevăzute de art.289 Cod de procedură penală, cauzelor penale în care urmărirea penală a fost suspendată; Registrul de evidență a sesizărilor cu privire la infracțiuni nr.1 al Oficiului Centru, Registrul de evidență petițiilor parvenite în Oficiu.).

În urma studierii registrelor menționate, s-a stabilit că în unele registre lipsește informația despre soluțiile adoptate de către procurori în cauzele penale și rezultatele examinării adresărilor cetățenilor.

Astfel, lipsește informația despre adoptarea soluției în cauza penală nr.XXXXXXX pornită în baza art.178 alin.(1) Cod penal (propunerea organului de urmărire penală din xx.xx.2022 de clasare a cauzei penale) și cauza penală nr. XXXXXX pornită în baza art. 186 alin.(2) Cod penal (propunerea organului de urmărire penală din xx.xx.2022 de clasare a cauzei penale).

Din data de xx, xx și respectiv xx.xx.2022, nu sînt examinate propunerile organului de urmărire penală de a suspenda urmărirea penală în temeiul art.287¹ Cod de procedură penală în cauzele penale nr. XXXXXX, nr. XXXXXX, nr. XXXXXX, nr. XXXXXX, nr. XXXXXX și nr. XXXXXX.

În Registrul de evidență a petițiilor, lipsesc înscrisurile despre rezultatele examinării plîngerilor nr.xxx din xx.xx.2022, nr.xxx din xx.xx.2020, nr.xxx din xx.xx.2021, xxx din xx.xx.2021, nr.xx din xx.xx.2021, xxx din xx.xx.22 și nr. xxx din xx.xx.22.

Examinarea cauzelor penale și plîngerilor menționate supra au fost dispuse procurorului Bugăescu Liliana.

Totodată, procurorul Bugăescu Liliana la xx.xx.2022, în timpul efectuării controlului, nu s-a prezentat la serviciu la ora stabilită încălcînd astfel disciplina de muncă.

În discuție cu adjunctul procurorului-șef al Oficiului Centru, Toderița Veaceslav, acesta a comunicat că, procurorul Bugăescu Liliana în repetate rînduri încalcă termenele prevăzute de lege pentru adoptarea hotărîrilor în cauzele penale aflate în conducere și de examinare a plîngerilor. Acesta a explicat că „...aceasta nu se conformează cerințelor înaintate, încalcă disciplina de muncă și executorie. Refuză să participe la examinarea plîngerilor depuse în ordinea art.313 Cod de procedură penală la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana din motiv că nu are automobil pentru a se deplasa și că pierde timpul. Ignoră și participarea sa la ședințele operative”.

Adjunctul Procurorului-șef al Procuraturii mun. Chișinău, Oficiul Centru, Toderița Veaceslav a mai menționat că în privința procurorului Bugăescu Liliana în repetate rînduri au fost pornite proceduri disciplinare ca urmare fiind trasă la răspundere disciplinară pentru îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu, însă careva concluzii nu și-a făcut.

Pornind de la cele relatate, autorul sesizării, consideră că pe caz s-a acționat prin îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu și cu admiterea încălcărilor grave de lege, împiedicarea intenționată, prin orice mijloace, a activității Inspecției procurorilor; savârșirea, în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu, a unor acțiuni sau inacțiuni prin care, cu intenție ori din neglijență gravă, au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale ale unor persoane fizice sau juridice, garantate de Constituția Republicii Moldova și de tratatele internaționale cu privire la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte, atitudinea nedemnă, manifestări sau mod de viață care aduc atingere onoarei, integrității, probității profesionale, prestigiului Procuraturii sau care încalcă Codul de etică al procurorilor.

Aceste încălcări pot constitui abateri disciplinare și urmează a fi verificate în cadrul unei proceduri disciplinare.

Abaterea disciplinară pretinsă a fi comisă de către procuror în opinia autorului sesizării:

- îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu;
- împiedicarea intenționată, prin orice mijloace, a activității Inspecției procurorilor;
- încălcarea gravă a legii;
- atitudinea nedemnă, manifestări sau mod de viață care aduc atingere onoarei, integrității, probității profesionale, prestigiului Procuraturii sau care încalcă Codul de etică al procurorilor de către procurorul Liliana Bugăescu.

Cadrul legal pertinent:

Codul de procedură penală

Art.51 alin.(3) *La exercitarea atribuțiilor sale în procesul penal, procurorul este independent și se supune numai legii.*

Art. 274 alin.(1) Organul de urmărire penală sau procurorul sesizat în modul prevăzut în art.262 și 273 dispune în termen de 30 de zile, prin ordonanță, începerea urmăririi penale în cazul în care, din cuprinsul actului de sesizare sau al actelor de constatare, rezultă cel puțin o bănuială rezonabilă că a fost săvârșită o infracțiune și nu există vreuna din circumstanțele care exclud urmărirea penală, informînd despre aceasta persoana care a înaintat sesizarea sau organul respectiv.

(3¹) În cazul în care din cuprinsul actului de sesizare sau de constatare rezultă bănuirea de săvîrșire a unei infracțiuni prevăzute la art. 1661 din Codul penal, procurorul urmează să decidă asupra acesteia corespunzător alin. (1) din prezentul articol, într-un termen ce nu va depăși 15 zile.

(5) În cazul în care procurorul refuză pornirea urmăririi penale, el confirmă faptul prin ordonanță motivată și anunță despre aceasta, într-un termen cât mai scurt posibil, dar nu mai mare de 15 zile, persoana care a înaintat sesizarea. În cazul în care consideră că lipsesc temeiurile pentru a începe urmărirea penală, procurorul, prin ordonanță, abrogă ordonanța de începere a urmăririi penale și dispune refuzul în pornirea urmăririi penale și clasarea procesului penal.

Art. 287² alin.(1) Despre suspendarea urmăririi penale, organul de urmărire penală este obligat să anunțe în scris victima, partea vătămată, reprezentantul ei legal, partea civilă, partea civilmente responsabilă sau reprezentanții lor și să le explice dreptul de a contesta ordonanța de suspendare a urmăririi penale la judecătorul de instrucție. În cazurile de suspendare a urmăririi penale în temeiul art.287¹ alin.(1) pct.3) și 4), despre aceasta sînt informați, de asemenea, învinuitul și apărătorul lui.

Art. 290 alin.(1) Procurorul, în termen de cel mult 15 zile de la primirea dosarului trimis de organul de urmărire penală, verifică materialele dosarului și acțiunile procesuale efectuate, pronunțîndu-se asupra acestora. Dacă procurorul constată probe obținute contrar prevederilor prezentului cod și cu încălcarea drepturilor bănuیتului, învinuitului, prin ordonanță motivată, exclude aceste probe din materialele dosarului. Probele excluse din dosar se păstrează în condițiile art.211 alin.(2).

Art.313 alin. (4) Plîngerea se examinează de către judecătorul de instrucție în termen de 10 zile, cu participarea procurorului și cu citarea persoanei care a depus plîngerea, precum și a persoanelor ale căror drepturi și libertăți pot fi afectate prin admiterea plîngerii. Neprezentarea persoanei care a depus plîngerea și/sau a persoanelor ale căror drepturi și libertăți pot fi afectate prin admiterea plîngerii nu împiedică examinarea acesteia. Procurorul este obligat să prezinte în instanță materialele corespunzătoare. În cadrul examinării plîngerii, procurorul și persoana care a depus plîngerea, precum și persoanele ale căror drepturi și libertăți pot fi afectate prin admiterea plîngerii dau explicații.

Codul muncii

Art. 201 Disciplina muncii reprezintă obligația tuturor salariaților de a se subordona unor reguli de comportare stabilite în conformitate cu prezentul cod, cu alte acte normative, cu convențiile colective, cu contractele colective și cu cele individuale de muncă, precum și cu actele normative la nivel de unitate, inclusiv cu regulamentul intern al unității.

Codul administrativ

Art. 60 alin.(1), (4) și (5) Termenul general în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Din motive justificate legate de complexitatea obiectului procedurii administrative, termenul general poate fi prelungit cu cel mult 15 zile. Această prelungire are efect doar dacă este comunicată în scris participanților la procedura administrativă în termen de 30 de zile, împreună cu motivele prelungirii. În mod excepțional, cînd în procedura administrativă se înregistrează cazuri de complexitate deosebită care necesită timp pentru prelucrarea documentelor, autoritatea publică poate stabili un termen mai mare pentru finalizarea procedurii administrative, care nu va depăși 90 de zile.

Regulamentul Procuraturii

Pct. 154-155 Durata timpului de muncă este de 8 ore pe zi și 40 de ore pe săptămînă, durata

săptămânii de lucru este de 5 zile și ziua de muncă se începe la ora 08:00 și se termină la ora 17:00, cu pauză pentru odihnă și pentru alimentație cu durata de 1 oră, de regulă de la orele 12:00 pînă la 13:00

Cu referire la explicațiile procurorului:

Procurorul Liliana Bugăescu în cadrul examinării procedurii disciplinare a explicat Colegiului că, [...]

Procurorul Liliana Bugăescu în explicațiile oferite Inspecției procurorilor, nu a dorit să se expună asupra tuturor încălcărilor stabilite în cadrul controlului, cu toate că i s-a acordat timpul solicitat, totodată a explicat că la moment nu are restanțe, iar întârzierea la serviciu s-a datorat îmbolnăvirii copiilor ei.

Cu referire la verificările Inspecției procurorilor:

Ca rezultat al verificărilor Inspecția a constata, că procurorul Liliana Bugăescu își *indeplinește necorespunzător obligațiile de serviciu*, fapt care se manifestă prin încălcarea în repetate rînduri a termenelor prevăzute de lege pentru adoptarea hotărîrilor în cauzele penale aflate în conducere și de examinare a plîngerilor.

Totodată, aceasta neîntemeiat nu se prezintă în ședințele de judecată, fapt constatat prin sesizările judecătorilor la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana Alina Gorceac și Elisaveta Buzu. Potrivit acestor sesizări, se indică că pe motivul neprezentării procurorului în Procuratura mun.Chișinău, Liliana Bugăescu la ședințele de judecată, se tergiversează examinarea plîngerilor petiționarului XXXXXX depusă în ordinea art.313 Cod de procedură penală și demersului administrației Penitenciarului nr. x în privința condamnatului XXXXXX.

Inspecția a mai constata, că deși potrivit *pct.154-155* din Regulamentul Procuraturii aprobat prin ordinul Procurorului General nr.33/3 din 03 mai 2022, durata timpului de muncă este de 8 ore pe zi și 40 de ore pe săptămînă, durata săptămânii de lucru este de 5 zile și ziua de muncă se începe la ora 08:00 și se termină la ora 17:00, cu pauză pentru odihnă și pentru alimentație cu durata de 1 oră, de regulă de la orele 12:00 pînă la 13:00, contrar acestor prevederi, procurorul Liliana Bugăescu se prezintă la serviciu cu întârzieri sau nu se prezintă la muncă pe parcursul întregii zile și anume: la xx.xx.2022 s-a prezentat la serviciu la ora xx:xx, la xx.xx.2022 s-a prezentat la serviciu la ora xx:xx, la xx.xx.2022 nu s-a prezentat la serviciu, la xx.xx.2023 s-a prezentat la serviciu la ora xx:xx, la xx.xx.2023 s-a prezentat la serviciu la ora xx:xx, iar în perioada zilelor de xx.xx.2022-xx.xx.2022 s-a prezentat la orele xx:xx.

În același context, faptul că procurorul Liliana Bugăescu încalcă regimul de muncă, se confirmă și prin aceia că aceasta nu participă la ședințele operative a colectivului Oficiului Centru, care se petrec sistematic începînd cu ora xx:xx. Din cele xx ședințe care au avut loc pînă la xx.xx.2022, procurorul Liliana Bugăescu a fost prezentă doar la o singură ședință, ceia ce face dovada faptului de încălcare a regimului de muncă.

Tot aici, Inspectorul a reiterat, că Regulamentul Procuraturii este un act intern al Procuraturii, iar respectarea prevederilor actelor cu caracter normativ adoptate în cadrul Procuraturii, conform *art.6 alin.(3) lit.b* din Legea cu privire la Procuratură, este una din obligații a procurorului, iar potrivit prevederilor art. 201 din Codul muncii, „*Disciplina muncii reprezintă obligația tuturor salariaților de a se*

subordona unor reguli de comportare stabilite în conformitate cu prezentul cod, cu alte acte normative, cu convențiile colective, cu contractele colective și cu cele individuale de muncă, precum și cu actele normative la nivel de unitate, inclusiv cu regulamentul intern al unității.”.

De asemenea, potrivit atribuțiilor funcționale, procurorul Liliana Bugăescu participă la examinarea plîngerilor depuse împotriva soluțiilor adoptate în procesele penale/cauzele penale (refuz în începerea urmăririi penale, clasarea/încetarea cauzei penale, etc) la Judecătoria Chișinău, Oficiul Ciocana, Curtea de Apel Chișinău. Controlul a stabilit că, din cauza neprezentării procurorului Liliana Bugăescu se tergiversează examinarea plîngerilor înaintate de petiționari în ordinea art.313 Cod de procedură penală, la judecătorul de instrucție.

Conform art.313 alin.(4) Cod de procedură penală, plîngerea se examinează de către judecătorul de instrucție în termen de 10 zile, cu participarea procurorului și cu citarea persoanei care a depus plîngere. *Procurorul este obligat să prezinte în instanță materialele respective.*

Instrucțiunea cu privire la activitatea de evidență a documentelor procesuale în judecătoria și curțile de apel aprobată prin hotărîrea Consiliului Superior al Magistraturii nr.82/5 din 12 martie 2019, de asemenea îl obligă pe procuror să participe la examinarea plîngerilor înaintate în ordinea art.313 Cod de procedură penală și să prezinte în instanță materialele corespunzătoare, ce confirmă sau infirmă temeiurile plîngerii înaintate. Actele procurorului se vor prezenta în copii, ce vor fi certificate pentru conformitate cu originalul.

E de menționat că și în Registrul de evidență a ieșirilor procurorilor din Procuratura mun.Chișinău, Oficiul Centru lipsește informația despre deplasarea procurorului Liliana Bugăescu la Judecătoria Ciocana, pentru participare la examinarea plîngerilor depuse împotriva ordonanțelor procurorilor. Mai mult, potrivit înscrisurilor în Registru din xx.xx.2022, procurorul Liliana Bugăescu la ora xx:xx s-a deplasat la Judecătoria Ciocana, însă la ședința de judecată stabilită pentru ora xx:xx a lipsit.

Respectarea programului de lucru, raportat la respectarea termenelor procedurale, urmează să fie unul din elementele principale de denotă competența profesională a unui procuror. În cazul procurorului Liliana Bugăescu, neparticiparea la ședința de judecată, fiind legal citată în prealabil și neinformarea procurorului ierarhic superior despre imposibilitatea participării, în vederea desemnării unui alt procuror, precum și neinformarea despre acest fapt a instanței de judecată, denotă nu doar indolența procurorului, lipsa de responsabilitatea a acesteia, dar are și ca efect consecințe grave pentru ordinea publică prin lipsa de conștiință profesională.

Inspecția a stabilit, că procurorul Liliana Bugăescu manifestă o atitudine iresponsabilă și față de examinarea plîngerilor, materialelor proceselor penale, cauzelor penale dispuse pentru luarea soluțiilor corespunzătoare, încălcînd termenele stabilite.

Astfel, potrivit ordinii circulației documentelor de ieșire a actelor interne în procesul pregătirii lor stipulate în pct.6.3. a Instrucțiunii privind ținerea lucrărilor de secretariat și arhivă în procuraturile teritoriale și specializate, aprobată prin ordinul Procurorului General nr.xx din xx.xx.2004, care este un act cu caracter normativ adoptat în cadrul Procuraturii și respectarea căreia conform art.6 alin.(3) lit.b) din Legea cu privire la Procuratură nr.3/2016 este obligatorie, pînă la transmiterea

documentului pregătit, executantul trebuie să verifice conținutul lui, corectitudinea perfectării, prezența vizelor și anexelor. Documentul este prezentat spre semnare însoțit de materialele în baza cărora a fost elaborat. Documentele de ieșire întocmite pe suport material trebuie să fie semnate.

Actele semnate se transmit pentru înregistrare și expediere în ziua datării sau cel târziu în ziua următoare. Documentele pregătite spre expediere în formă scrisă sau electronică se înscriu în Registrul documentelor ieșite, care se ține de specialistul/ specialistul principal al procuraturii teritoriale, specializate.

Documentele sînt rezolvate atunci cînd sînt soluționate toate problemele abordate în el și autorului i s-a dat răspuns, fapt confirmat prin mențiunile făcute în registrele de înregistrare prevăzute în Instrucțiune (*pct.8.3. din Instrucțiune*).

Art. 60 alin.(1), (4) și (5) din Codul administrativ, termenul general în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Din motive justificate legate de complexitatea obiectului procedurii administrative, termenul general poate fi prelungit cu cel mult 15 zile. Această prelungire are efect doar dacă este comunicată în scris participanților la procedura administrativă în termen de 30 de zile, împreună cu motivele prelungirii. În mod excepțional, cînd în procedura administrativă se înregistrează cazuri de complexitate deosebită care necesită timp pentru prelucrarea documentelor, autoritatea publică poate stabili un termen mai mare pentru finalizarea procedurii administrative, care nu va depăși 90 de zile.

Procurorul Liliana Bugăescu, îndeplinindu-și necorespunzător obligațiile de serviciu, contrar prevederilor art.60 din Codul administrativ, pînă la momentul încheierii verificărilor nu a examinat următoarele petiții: [...].

La solicitările repetate a organului de verificare a sesizării, cît și a procurorului ierarhic superior al Oficiului Centru, procurorul Liliana Bugăescu nu le-a prezentat, declarînd că anterior au fost transmise ex-procurorului-șef al Oficiului Centru, Roman Eremciuc, fapt negat de ultimul.

Astfel, procurorul Liliana Bugăescu a depășit termenul examinării petițiilor, cu durate cuprinse între *un an* în cazuri și în celelalte cazuri *de peste de 6 luni*, fiind determinate de modul defectuos de gestionare a timpului de lucru și de planificare a activității, precum și de pasivitatea asumată în ceea ce privește îndeplinirea obligațiilor de examinarea petițiilor în termenele prevăzute de lege, abatere comisă din neglijență gravă.

În urma examinării registrelor unice de evidență prevăzute de Instrucțiunea privind rolul și atribuțiile procurorilor-șefi ai subdiviziunilor Procuraturii Generale, ai procuraturilor specializate și teritoriale în exercitarea și conducerea urmăririi penale aprobată prin ordinul Procurorului General nr. xx din xx.xx.2021, s-a constatat că pînă la data de xx-xx.xx.2022, xx-xx.xx.2023 în cancelaria Oficiului nu au fost transmise următoarele procese penale cu soluțiile adoptate, conform art.274 Cod de procedură penală: [...].

La fel, în Registrul de evidență a cauzelor penale în care urmărirea penală este suspendată în temeiul art.287¹ Cod de procedură penală, lipsa informația despre adoptarea soluțiilor în următoarele cauze penale: [...].

Pe parcursul lunii xx.2022, de către inspectorul din cadrul Inspecției procurorilor cît și conducerea Oficiului Centru, de la procurorul Liliana Bugăescu în mod repetat s-a solicitat prezentarea tuturor materialelor aflate în gestiune și

nesoluționate, cerințe care au fost ignorate de procurorul L.Bugăescu. La xx.xx.2022 și xx.xx.2022 au fost întreprinse măsuri de a efectua un control în biroul procurorului Liliana Bugăescu, în scopul depistării și ridicării materialelor respective, însă Liliana Bugăescu a refuzat categoric accesul oricui în birou, blocând chiar și ușa din interior.

Procesele penale și cauzele penale menționate *supra*, cu soluțiile adoptate au fost transmise de procurorul Liliana Bugăescu în cancelaria Oficiului Centru abia la sfârșitul lunii xx.2022 și începutul lunii xx.2023.

Aceste hotărâri, deși datează cu termene prevăzute de lege, însă data adoptării hotărârilor este îndoielnică, deoarece la multiple solicitări anterioare procurorul Liliana Bugăescu nu le-a prezentat și contrar cerințelor Instrucțiunii privind ținerea lucrărilor de secretariat și arhivă în procuraturile teritoriale și specializate actele întocmite nu au fost transmise la timp în cancelaria procuraturii.

Mai mult, persoanele interesate pe aceste procese penale și cauze penale au fost informate de procurorul Liliana Bugăescu despre soluțiile luate cu mult mai târziu, odată cu transmiterea materialelor în cancelaria Oficiului Centru. Spre exemplu, [...].

În cadrul verificărilor Inspecția a mai constatat că, prin rezoluțiile conducătorului-șef al Oficiului Centru din xx.xx.2022, xx.xx.2022, xx.xx.2022, xx.xx.2022 și xx.xx.2022 procurorul Liliana Bugăescu i-au fost dispuse spre verificare x materialele parvenite la procuratură de la Inspectoratul de Poliție XXXXX și Penitenciarul nr.xx, înregistrate în Registrele de evidență a recepționării și transmiterii plîngerilor, declarațiilor sau altor informații despre preținsele fapte de tortură, tratament inuman sau degradant, pentru dispunerea examinării conform competenței, potrivit Ordinului interdepartamental nr. XXXXXX din xx.xx.2013, inclusiv materialul acumulat pe cazul altercației între deținuții XXXXXX și XXXXXX și aplicarea mijloacelor speciale de către angajații Penitenciarului nr.xx fiind stabilit termenul de examinare - x zile.

Pe parcursul examinării sesizării, nu a fost posibil de a obține de la procurorul Liliana Bugăescu materialele respective, pentru a verifica examinarea acestora, din motiv că inițial ea a refuzat să le prezinte, iar mai târziu a declarat că se află la Roman Eremciuc, ex-adjunct al procurorului-șef al Procuraturii mun.Chișinău, șef al Oficiului Centru. Totodată, procurorul Liliana Bugăescu a manifestat nesinceritate, încercând să ducă în eroare organul de verificare a sesizării, deoarece la data de xx și xx.xx.2023, ea personal a transmis materialele cu rapoartele întocmite cu data din urmă, pentru păstrare în cancelaria Oficiului Centru.

Astfel, Inspecția a conchis că prin aceste acțiuni, procurorul Liliana Bugăescu a încălcat și obligațiile stabilite procurorului la *art.6 alin.(3) lit. d)* din Legea cu privire la Procuratură, potrivit căreia procurorul trebuie să respecte regulile deontologice ale procurorilor și să se abțină de la fapte care ar discredita imaginea Procuraturii sau ar afecta prestigiul profesiei de procuror.

Codul de etică al procurorilor, aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a Procurorilor nr.4 din 27.05.2016, este un document public, care stabilește principiile și standardele de etică profesională obligatorii pentru procurori. Acesta conține norme de conduită ale procurorului în exercitarea atribuțiilor de serviciu și în viața privată și conform lit.b) alin.(3) art.6 din Legea cu privire la Procuratură este una din obligațiile procurorului.

Potrivit pct.6.6. din Codul de etică al procurorilor, procurorul trebuie să

manifeste respect și politețe în raportul de subordonare ierarhică superioară și viceversa. Procurorul din subordine are îndatorirea de a pune mai presus de orgoliu personal respectul reciproc pe care trebuie să și-i poartă unui altora. Starea de tensiune permanentă, conflictele interne în colectiv în mod cert conduc la disfuncționalități ale activității unității, cu consecințe negative.

Astfel, nu înseamnă că fiecare procuror este liber de să face orice, acesta poate fi supus unei ierarhii a cărei sarcină este de a asigura, în mod clar și fără a aduce atingere independenței, buna funcționare a serviciului public de urmărire penală/ministerul public în ansamblul său și coerența, consecvența și uniformitatea acțiunii în administrarea justiției și protecția drepturilor omului.

Potrivit principului corectitudinii, procurorul trebuie să se comporte întotdeauna în mod onorabil și demn, respectând regulile de conduită general acceptate, să adopte un comportament lipsit de aroganță, baza pe respect și politețe față de colegii săi și alții, să reacționeze adecvat în cazul apariției unor divergențe (pct.6.8 din Codul de etică al procurorilor).

Comportamentul procurorului Liliana Bugăescu pe parcursul examinării sesizării cu certitudine a demonstrat nerespectarea de către aceasta și a normelor deontologice ale procurorilor. Aceasta în repetate rânduri a manifestat nesinceritate, lipsă de respect față de Inspector, conducătorul-șef, exprimând nemulțumire de solicitările legale ale acestora, folosind în mod conștient un ton ridicat, iritant și nervos, avînd un limbaj contrar exigențelor de respect ce trebuie să guverneze relațiile dintre procurori și colegii lor sau alte persoane.

Conștient a refuzat în prezentarea materialelor solicitate, încercînd prin aceasta să împiedice activitatea Inspecției procurorilor conform competenței prevăzute de art.52 alin. (6) din Legea nr.3/2016 și Regulamentul Inspecției procurorilor.

În final, Inspecția a menționat, că în ceea ce privește latura subiectivă, a fost reținută vinovăția sub forma intenției indirecte, rezultînd din modul în care procurorul Liliana Bugăescu a încălcat obligațiile legale și deontologice derivate din statutul de procuror, probele dovedind existența elementului de intenție, volitiv, de natură a atrage răspunderea disciplinară.

Constatarea Colegiului de disciplină și etică:

Colegiul reține, că în cadrul ședinței de examinare a procedurii disciplinare din xx.xx.2023, explicațiile procurorului Liliana Bugăescu au fost ascultate, fiind redată în capitolul „Cu referire la explicațiile procurorului”.

Cu toate acestea, verificînd materialele cauzei disciplinare Colegiul reține, că explicațiile procurorului Liliana Bugăescu ascultate în cadrul ședinței de examinare a procedurii disciplinare, urmează a fi apreciate critic, ori acestea nu oferă credibilitate în raport cu materialul probant acumulat în cadrul verificărilor.

Conform prevederilor art.6 alin.(3) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, „Procurorul este obligat a) să-și îndeplinească obligațiile de serviciu în conformitate cu Constituția, legislația Republicii Moldova și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte; b) să respecte prevederile actelor cu caracter normativ adoptate în cadrul Procuraturii; d) să respecte regulile deontologice ale procurorilor și să se abțină de la fapte care ar discredita imaginea Procuraturii sau ar afecta prestigiul profesiei ce procuror....”.

Acțiunile procurorului Bugăescu Liliana, așa cum au fost descrise în cadrul verificărilor Inspecției, manifestate prin încălcarea sistematică a disciplinei de muncă și executorie, încălcarea prevederilor legale la examinarea și adoptarea soluțiilor pe cauze penale și procese penale, la examinarea plîngerilor și comportamentul în raport cu Inspecția procurorilor și superiorii, constituie abatere disciplinară prevăzută de dispozițiile art.38 lit.a), d), e) și f) din Legea cu privire la Procuratură și anume îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu; împiedicarea intenționată, prin orice mijloace, a activității Inspecției procurorilor; încălcarea gravă a legii și atitudinea nedemnă care aduce atingere onoarei, integrității, probității profesionale, prestigiului Procuraturii și care încalcă Codul de etică al procurorilor.

Astfel, în cadrul examinării procedurii disciplinare, s-a stabilit, că procurorul Liliana Bugăescu, pe mai multe cauze penale a încălcat termenele imperative prevăzute la art.290 alin.(1) din Codul de procedură penală, pentru adoptarea soluțiilor pe caz.

Totodată, contrar prevederilor art. 274 alin. (1) și (3¹) din Codul de procedură penală, nu a soluționat în termenele indicate procesele penale și contrar prevederilor alin. (5) din aceeași normă, nu a informat în termenul prevăzut persoanele interesate despre soluțiile adoptate.

În aceeași ordine de idei, contrar prevederilor art. 60 din Codul administrativ, nu a examinat în termenele stabilite, plîngerile cetățenilor, avute spre examinare.

Cu referire la aceste încălcări, Colegiul nu reține ca fiind plauzibilă poziția procurorului, potrivit căreia aceasta avea un volum mare de muncă, Ori fiind analizat volumul de lucru al acesteia în raport cu alți procurori s-a stabilit contrariul. Tot aici, Colegiul nu reține nici argumentul procurorului privind neasigurarea cu condiții de muncă, Ori aceste afirmații sunt pur declarative, aceasta neavînd careva probe în susținerea afirmațiilor sale.

De asemenea, Colegiul reține că procurorul Liliana Bugăescu, contrar prevederilor Codului muncii și Regulamentului procuraturii, care prevede care este durata de muncă în procuratură, nemotivat nu se prezintă la muncă, precum și nejustificat se prezintă cu întârzieri, ceea ce denotă încălcarea disciplinei de muncă, care este impusă fiecărui procuror.

Poziția procurorului la acest aspect, de asemenea suferă critică, Ori deși aceasta a invocat că de mai multe ori XXXXXX erau bolnavi și aveau nevoie de îngrijirea sa, prezentînd în acest sens în cadrul ședinței Colegiului copii a unui certificat medical de boală și a unor extrase medicale, acestea datează cu xx.2022 – xx.2023, pe cînd absențele și întârzierile acesteia la serviciu sunt sistemice, pe o perioadă mai îndelungată de timp. Mai mult, nu poate fi acceptată nici poziția acesteia privind interzicerea de către șef de a beneficia de concediu anual de odihnă, Ori însăși procurorul în ședință a declarat că nu s-a adresat cu raport în scris în acest sens, care să-i fie respins.

Cu referire la absențele nejustificate de la ședințele de judecată, Colegiul reține ca fiind plauzibile constatările Inspecției, ori pe faptele respective Inspecția a fost sesizată nemijlocit de către judecători. Mai mult, fiind verificate la acest aspect și materialele acumulate în cadrul verificărilor se denotă faptul, că procurorul Liliana Bugăescu nu se prezenta în ședințele de judecată, fapt ce a dus la tergiversarea examinării plîngerilor și demersurilor administrației penitenciarelor.

Și la acest aspect, procurorul în explicațiile sale nu a fost credibilă, ori

materialele de verificare confirmă contrariul.

Totodată, Colegiul reține în acțiunile procurorului vizat și abaterea privind împiedicarea intenționată a activității Inspecției procurorilor, care în cadrul efectuării controlului nu a prezentat materialele solicitate, invocând diverse pretexte, inclusiv împiedicând accesul acestora în biroul de serviciu.

Tot aici, Colegiul reține că, în numeroase rînduri, atît în privința colegilor, cît și a inspectorilor investiți cu atribuții de verificare a activității sale la sediul Procuraturii mun. Chișinău, Oficiul Centru, procurorul Liliana Bugăescu a manifestat un comportament nepolitic și agresiv, necorespunzător funcției de demnitate publică pe care o exercită.

Conform obligațiilor procurorului prevăzute la art.6 alin.(3) lit. d) din Legea cu privire la Procuratură, procurorul trebuie să respecte regulile deontologice ale procurorilor și să se abțină de la fapte care ar discredita imaginea Procuraturii sau ar afecta prestigiul profesiei de procuror.

Temperamentul agresiv și nepolitic al procurorului Liliana Bugăescu au adus atingere prestigiului funcției de procuror și încalcă grav normele de etică și deontologie.

Astfel, comportamentul procurorului, așa cum a fost descris în constatările Inspecției, denotă și faptul încălcării Codului de etică din partea acesteia.

Lipsa de respect față de colegi, superiori și justițiabili, manifestată prin încălcarea de către aceasta a regimului de muncă, neglijarea indicațiilor ce urmau a fi executate, precum și tergiversarea examinării materialelor ce i-au fost date în gestiune au influențat negativ atît imaginea Procuraturii, cît și încrederea cetățenilor în actul de justiție.

Examinînd materialele procedurii disciplinare Colegiul reține că procurorul Liliana Bugăescu nu este la prima abatere disciplinară. În privința acesteia, au fost aplicate anterior patru sancțiuni disciplinare prin Hotărîrile Colegiului de disciplină și etică și Consiliului Superior al Procurorilor, pentru încălcări similare, însă scopul de corectare nu a fost atins, ceea ce denotă că procurorul nu și-a făcut concluziile respective ca rezultat al sancțiunilor aplicate anterior.

Mai mult, pînă la moment, de către procurorul Bugăescu Liliana nu a fost respectată recomandarea de repetare a procedurii de atestare în termen de trei luni, după ce prin Hotărîrea Colegiului de calificare nr.xxx din xx.xx.2015 acesteia i-a fost acordat calificativul „XXXXXX”.

Verificările au demonstrat faptul că concluziile inspectorului în privința procurorului Bugăescu Liliana sunt demonstrate și corespund adevărului.

Cu referire la cazierul disciplinar al procurorului:

Procurorul Liliana Bugăescu activează în sistemul Procuraturii din anul 2012 exercitînd funcția de procuror în Procuratura raionului Sîngerei, procuror în Procuratura mun.Chișinău.

Prin ordinul Procurorului General nr.xxx din xx.xx.2019, după reîncadrarea în funcția de procuror în Procuratura mun.Chișinău, conform dispoziției procurorului-șef al Procuraturii mun.Chișinău, nr.xx din xx.xx.2019, a fost repartizată pentru exercitarea atribuțiilor funcționale de procuror în Oficiul Centru al Procuraturii municipiului Chișinău.

Prin Hotărîrea nr.xxx din xx.xx.2015 a Consiliului Superior al Procurorilor a fost validată Hotărîrea Colegiului de calificare nr.xxx din xx.xx.2015 privind

rezultatele atestării unor procurori, conform căreia procurorul Bugăescu Liliana i-a fost acordat calificativul XXXXXX fiindu-i recomandată repetarea procedurii de atestare în termen de x luni. Hotărârea Colegiului de calificare nu a fost executată până în prezent.

Procurorul Liliana Bugăescu a fost anterior sancționată disciplinar pentru comiterea abaterilor disciplinare prin Hotărârile Colegiului de disciplină și etică și Consiliului Superior al Procurorilor:

1. Prin hotărârea Colegiului disciplinar nr.xx din xx.xx.2017 - avertisment.
2. Prin hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr.xxx din xx.xx.2017 - muștrare.
3. Prin hotărârea Colegiului disciplinar nr.xxx din xx.xx.2020 - muștrare.
4. Prin hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr.xxx din xx.xx.2021- muștrare.

Încadrarea juridică:

Din perspectivă disciplinară, acțiunile procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Centru, Liliana Bugăescu, întrunesc elementele abaterii disciplinare prevăzute de art.38 lit.a), d), e), f) din Legea cu privire la Procuratură, după indicii calificativi:

- îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu;
- împiedicarea intenționată, prin orice mijloace, a activității Inspecției procurorilor;
- încălcarea gravă a legii;
- atitudinea nedemnă, manifestări sau mod de viață care aduc atingere onoarei, integrității, probității profesionale, prestigiului Procuraturii sau care încalcă Codul de etică al procurorilor.

Concluzie:

În concluzie, procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Centru, Liliana Bugăescu prin acțiunile/inacțiunile sale, a încălcat principiul supremației legii prevăzut în pct.6.1.1 și pct.6.1.2, principiul profesionalismului, prevăzut în pct.6.5.1 din Codul de etică al procurorilor, potrivit căruia procurorul trebuie să respecte legislația națională și actele internaționale la care Republica Moldova este parte, principiile judecătii echitabile cum sunt prevăzute în articolul 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, actele normative ale Procuraturii și ale organelor de autoadministrare a procurorilor; să acționeze în mod echitabil și onest; să conștientizeze că cel mai înalt nivel al competențelor profesionale este una din principalele premise pentru un serviciu eficient al procuraturii, precum și pentru încrederea publicului în acest serviciu.

- În consecință, acțiunile procurorului Liliana Bugăescu constituie abateri disciplinare prevăzute în art.38 lit. a), d), e) și f) din Legea cu privire la Procuratură nr.3 din 25.02.2016, *îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu, împiedicarea intenționată, prin orice mijloace, a activității Inspecției procurorilor; încălcarea gravă a legii și atitudinea nedemnă, manifestări sau mod de viață care aduc atingere onoarei, integrității, probității profesionale, prestigiului Procuraturii sau care încalcă Codul de etică al procurorilor.*

Potrivit prevederilor art. 39 alin. (1) din Legea cu privire la Procuratură nr.3 din 25.02.2016, sancțiunea disciplinară se aplică procurorului în funcție de

gravitatea abaterilor și în condițiile legii, prin hotărârea Colegiului de disciplină și etică din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor.

Potrivit prevederilor art. 41 alin. (2) din Legea cu privire la Procuratură nr.3 din 25.02.2016, sancțiunea disciplinară *se aplică procurorului proporțional cu gravitatea abaterii disciplinare comise și în funcție de circumstanțele personale ale acestuia*. Gravitatea abaterii disciplinare este determinată de natura faptei comise și de consecințele produse. Consecințele produse sînt evaluate avînd în vedere atît efectele asupra persoanelor implicate în activitățile în cadrul cărora s-a comis fapta, cît și efectele asupra imaginii și prestigiului Procuraturii.

Avînd în vedere că, sancțiunea disciplinară se aplică cu scopul evitării producerii pe viitor a unor fapte de acest gen și avînd în vedere faptul, că procurorului Liliana Bugăescu pentru a cincea oară i se impută comiterea abaterii disciplinare, care a fost admisă de către aceasta cu intenție, și poate fi calificată ca încălcare gravă, ceia ce impune aplicarea față de acesta a unei sancțiuni disciplinare sub formă de ***eliberare din funcția de procuror***.

Analizând în ansamblu materialele acumulate în cadrul verificării temeiurilor de tragere la răspundere a procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Centru, Liliana Bugăescu, Colegiul de disciplină și etică ajunge la concluzia că faptele procurorului *nominalizat* întrunesc elementele abaterii disciplinare prevăzută în art.38 lit.a), d), e) și f) din Legea cu privire la Procuratură nr.3 din 25.02.2016, încălcând obligațiile procurorului prevăzute în art.6 alin.(3) lit.a), b) și d) din Legea cu privire la Procuratură, pct.6.1.1., 6.1.2., 6.3.1, 6.5.1, 6.6.4, 6.6.5 și 6.8.4 din Codul de etică a procurorului aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a Procurorilor nr.4 din 27.05.2016, art. 308 alin.(3) din Codul de procedură penală, fapt pentru care poate fi sancționat disciplinar.

În contextul celor expuse și în conformitate cu prevederile art. art. 38, 39, 41, 50, 51, 85 din Legea cu privire la Procuratură nr.3 din 25.02.2016, Colegiul de disciplină și etică,-

HOTĂRĂȘTE:

1. Se constată în acțiunile procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Centru, Liliana Bugăescu abatere disciplinară și se aplică acesteia, sancțiunea disciplinară – ***eliberare din funcția de procuror***.

2. Hotărîrea poate fi contestată în termen de 5 zile lucrătoare de la data pronunțării prin intermediul Colegiului, la Consiliul Superior al Procurorilor.

3. Hotărîrea respectivă se transmite Consiliului Superior al Procurorilor pentru a înainta propunerea corespunzătoare Procurorului General, după expirarea termenului de contestare a hotărîrii.

Președintele Colegiului : Vladislav GUȚAN / *semnat* /

Membrii Colegiului : Victor COMERZAN / *semnat* /

Alexandru LOZAN / *semnat* /

Elena CAZACOV / *semnat* /

Octavian Lazarev / *semnat* /

Oleg TELEVCA / *semnat* /

Pavel ȚURCAN / *semnat* /